

[Lykketoft]

af styringen og det økonomiske ansvar lægges ud til den enkelte offentlige institution eller virksomhed.

Den overordnede politiske styring – det er jeg enig med redegørelsen i – skal gøres mindre detaljeret; der skal naturligvis være et bredt formuleret mål, men den nærmere udførelse skal i stigende grad overlades til ledelsen i den enkelte institution i samarbejde med en bestyrelse, hvor brugerne så vidt muligt er med og er i flertal, men hvor også de ansatte får større medbestemmelse. Økonomien fastlægges i form af en pose penge, der er udmålt efter antal og art af kunder, elever, klienter – altså en slags bloktilskudsmodel.

Disse synspunkter er meget langt fælles stof fra Socialdemokratiets fornyelsesrapport og regeringens moderniseringsredegørelse, og vejen for deres praktiske tillem্পning er jo banet med vedtagelsen af den nye lov om skolebestyrelser for et par år siden og med det netop indgåede forlig om børnepakken, hvor de forældreledede bestyrelser i de kommunale daginstitutioner fastslås.

Finansministeriet går så i sine overskrifter endnu videre og taler om en markedsmodel for hele den offentlige sektor. Det er naturligvis ønskeligt at udnytte markedsekonomiens utvivlsomme fordele i retning af en fornuftig ressourceanvendelse, vel at mærke hvis det på de vitale offentlige serviceområder sker uden at indføre nye brugerbetalingssystemer for den enkelte borger. Spørgsmålet er så i virkeligheden, om det er praktisk muligt og økonomisk overkommeligt at indføre en slags total valgfrihed mellem offentlige tilbud om skoler, daginstitutioner og hospitaler.

Vi har jo allerede nu betydelig valgfrihed, f.eks. med hensyn til, hvilket amtskommunalt sygehus man indlægges på, eller hvilken kommuneskole man vil have sine børn i. Hvad angår skolerne, er det vores opfattelse, at man skal bevare valgfrihedsmodellen med hensyn til, om man vil have og i hvilket omfang man vil håndhæve skoledistrikter, som kommunerne allerede nu har.

Men det er klart, at valgfrihed i den filosofiske forstand er grå teori dér, hvor der ikke er tilstrækkeligt med tilbud, dér, hvor der er ventelister, betydelige ventelister, på børnepasningsområdet og ventelister på hospitalerne. Vi kan ikke forestille os en situation, hvor man op-

bygger en stor overkapacitet af alle de offentlige servicetilbud.

Når vi eksempelvis på skoleområdet ikke er indstillet på at gå længere, f.eks. ikke er indstillet på at tvinge alle kommuner til totalt at opgive skoledistrikterne, så forældrene har et helt frit valg inden for kommunen, kan det illustreres med, at en sådan totalfrihed derude, hvor jeg er valgt, i Albertslund og Ishøj kommuner, ville være ensbetydende med et antal rent fremmedsprogede folkeskoler, og det vil sige, at integrationen af indvandrere, som vi alle sammen må være dybt interesserede i, ville blive endnu vanskeligere.

Specielt hvad angår sygehusvæsenets fremtidige organisering, synes jeg, det er meget lidt beskrevet, hvad regeringen gerne vil; det er f.eks. svært at se, hvordan denne valgfrihedsmodel harmonerer med sundhedsministerens ønske om samling af specialer.

Jeg tror, man skal være meget varsom. De ufordøjede synspunkter om et helt frit sygehusvalg på tværs af amtsgrænserne mod brugerbetaling er ikke noget, Socialdemokratiet vil være med til. Der skal naturligvis være et smidigt samarbejde på tværs af amtsgrænserne om at udnytte sygehuskapacitet, om at nedbringe ventelister, men det skal ikke hjælpes på vej ved brugerbetaling ad bagvejen.

I øvrigt skal alt for vidtløftige eksperimenter med det danske sygehusvæsen frarådes, eftersom det er et af de billigste i den vestlige verden. Vort system er jo langt billigere end det forsikringsbaserede amerikanske og også billigere i andel af nationalproduktet, end f.eks. tilfældet er i Sverige og Storbritannien. Man kan således f.eks. ikke overføre de engelske erfaringer, der er blevet refereret i den senere tids debat om produktivitetstgevinster ved en eller anden form for privatisering i sygehusvæsenet, til danske forhold. Omvendt vil jeg sige, at det også på vore sygehuse selvfølgelig altid er muligt ved smidigere virksomhedsopbygning og arbejdsorganisering at opnå fortsatte produktivitetstfremskridt og at udnytte et dyrt apparatur mere effektivt og dermed afvikle ventelister.

Henning Andersen (KF):

Målet med moderniseringsredegørelsen 1991 er at se frem mod år 2000 på baggrund af de mange erfaringer, vi har gjort gennem 1980'erne. Der er nemlig sket store holdnings-